

Björn Dahlfors är aktuell med en ny bok om Bergslagens gruvlavar. Foto: Kim Corein/kulturproduktionen.nu

Fotografen Björn Dahlfors zoomar in på gruvorna

Publicerad: 25 september 2025

Författare: Jennie Einarsson

Björn Dahlfors, fotograf och författare från Storå, är aktuell med sin andra bok om Bergslagen - Lavens land. I den nya boken riktar han fokus mot gruvschaktens karaktäristiska överbyggnader, som han skildrar i både text och bild. - Jag skulle säga att det är en unik bok som berättar historien om gruvan och livet runt gruvorna. Det har gjorts liknande böcker tidigare, men det var på 1990-talet - och mycket har hänt sedan dess, säger fotoboksförfattaren Björn Dahlfors i ett pressmeddelande.

Björn Dahlfors släppte sin första bok om Bergslagen – Råvaruland och folkhemsrester – under hösten 2024. Nu, ett år senare, har nästa bok tagit form. Han beskriver den första boken som en introduktion till det postindustriella landskapet, och den nya boken som en inzoomning på gruvorna och de människor som arbetade där.

– Jag har grävt i arkiv, bland tidningsartiklar och i böcker för att hitta små guldkorn och stora världshändelser kopplade till varje gruvlave. Fokus ligger mer på det mänskliga. Jag har försökt att se texterna som kubistiska porträtt där jag fångat upp skärvor och satt ihop dem till innehållsrika texter – med tvära kast, förklarar Björn Dahlfors.

Det var när Björn flyttade till Bergslagen 2016 som fascinationen för gruvlavar föddes. Han började fotografera platserna, och med tiden växte sig intresset allt starkare.

– Nu, 2025, är det platsernas historia och alla anekdoter som håller passionen vid liv. Men också det faktum att det är ett kulturarv som på många håll är i rasande förfall. Vem vet hur länge de finns kvar? Vilka blir vi som bor här när de försvinner, frågar sig Björn.

Av bokens 53 gruvlavar finns fem i Lindesbergs kommun, och två av dessa ligger i Stråssa – som minnen från en svunnen tid tornar de upp sig.

– Stråssas berättelse är fantastisk. Det känns som att alla känner till den, men ingen riktigt tänker på hur otrolig den faktiskt är. I och med att man uppförde gruvan, byggdes även Stråssa och Storå. Det var en stor satsning med hög inflyttning. Det är en berättelse som jag tycker man berättar alldeles för sällan.

Foto: Kim Corein/kulturproduktionen.nu

Efter att ha läst otaliga historier om Stråssa gruva var det bland annat en annorlunda anekdot som fångade Björns intresse:

– Man provade att utvinna mineralvatten. Löfbergs Lila hade ett superprojekt – tills man upptäckte att vattnet hade höga halter av uran. Eftersom vattnet alltså var radioaktivt, fick man avbryta projektet. Det är en av de små lustiga anekdoter som jag har grävt fram till boken. Men sen finns det mörker. Mycket mörker. Livet som gruvarbetare var på många sätt ett helvete – ett slit i mörker med risk för sitt eget liv, säger Björn.

Han berättar att boken inte bara är en berättelse om gruvor eller gruvlavar – den har även ett underliggande tema.

– Det är också en berättelse om Sveriges 1900-tal – om ett land som gick från att ha flest konflikter mellan arbetsköpare och arbetssäljare i västvärlden, till samförstånd och rekordår. Det är berättelsen om hur landet demokratiserades och hur vanligt folk fick det bättre och bättre. Bergslagen och gruvorna är en fond för att berätta så mycket mer än det till synes uppenbara, avslutar Björn.

Boken, som nu är klar, ges ut på Kulturproduktionen förlag och går att köpa i en första omgång fram till och med den 12 oktober. Därefter stängs försäljningen, för att sedan öppna igen när boken har levererats till dem som förköpt den.

Källa: LindeNytt.com

<https://lindenytt.com/nyheter/fotografen-bjorn-dahlfors-zoomar-in-pa-gruvorna/>